

THE ECOLOGIST

Het Britse tijdschrift *The Ecologist* is intussen aan zijn 26ste jaargang toe. Het is een tweemaandelijks publicatie, formaat A4, 40 blz., zwart-wit foto's.

In 1972, het jaar van *Limits to Growth*, het eerste ophefmakende rapport van de Club van Rome, verscheen in 'The Ecologist' *A Blueprint for Survival*, een zeer belangrijk document dat toen de vorming aankondigde van de 'Movement for Survival'. Sindsdien is de kwaliteit van dit tijdschrift er zeker niet op achteruit gegaan. Het blad schittert in de behandeling van concrete ecologische vraagstukken, het aan het licht brengen van schandalen, of het diep graven in onderwerpen om de politiek-ecologische component aan de oppervlakte te brengen. Zo was 'The Ecologist' bijvoorbeeld, voor zover ons bekend, het enige tijdschrift dat een echt politiek-ecologische duiding gaf aan de 'gekke-koeien-hetze'.

Naast het feit dat in dit blad heel wat zaken worden aangeboden die bij ons in de pers nauwelijks aan bod komen, is wat 'The Ecologist' zo speciaal maakt de manier waarop het blad erin slaagt gegevens die we soms ook al uit andere bronnen kenden 'anders' te interpreteren. Kenmerkend is dat steeds wordt gewezen op de onlosmakelijke samenhang van milieuen sociale problemen. Mag het journalistieke en wetenschappelijke niveau van het blad gerust hoog genoemd worden (zeer secure bronvermelding en bibliografische noten), dan slaagt men er daarbij ook nog in het leesbaar en boeiend te houden. De toon is helder en onderhoudend; jargon wordt zoveel mogelijk gemeden zonder dat men in simplificaties vervalt. 'The Ecologist' is expliciet een militant, geëngageerd blad: het wenst de nefaste gevolgen voor bevolking én milieu bloot te leggen van het westerse

'ontwikkelings' model, waarbij niet wordt geaarzeld om schuldigen van grove misstanden te noemen, zonder daarbij in vermoeiende tirades te vervallen. Dit is allesbehalve een braaf milieublaadje met verhaaltjes over de bloemetjes en de bijtjes, zoveel is zeker.

Hoe ziet nu een doorsnee-nummer van 'The Ecologist' eruit?

De meeste nummers omvatten een vijftal hoofdartikels, meestal over uiteenlopende onderwerpen uit alle hoeken van onze planeet, met uiteraard als gemene deler dat het ecologische problemen betreft. Daarnaast zijn er regelmatig speciale nummers die één bepaald probleem diepgaander uitgraven: bijvoorbeeld de 'Special Double Issue' *Vol 25 N° 2/3* (maart/april, mei/juni 1995), die volledig aan het probleem van de overbevissing is gewijd.

Een goed voorbeeld van de grondigheid waarmee 'The Ecologist' de zaken aanpakt is het eerste artikel in *Vol 26, N°3* (mei/juni 1996) dat de afdamming behandelt van de Theun rivier in Laos door een consortium met twee Scandinavische firma's (één uit Noorwegen en een Zweedse). Deze firma's zijn erin geslaagd, nu ze in eigen land geen dammen meer mogen bouwen, hun kennis 'ten dienste te stellen van Laos', dat elektriciteit wil verkopen aan Thailand - waar ook al, omwille van grote tegenstand bij de bevolking, geen dammen meer gebouwd worden. Het milieueffectenrapport dat zeer positief was voor het project, werd afgeleverd door Norconsult, een Noorse firma. Het wordt door The Ecologist zwaar op de korrel genomen. In aparte kaderstukken wordt ingegaan op de plannen van de Laotische regering om tegen 2020 minstens 23 dammen te bouwen en wat, ruimer bekeken in de hele Mekong-regio,

Uitgelezen

de sociale en ecologische gevolgen zijn van deze aanval van afdammingswoede.

De strijd van de milieubeweging tegen de cynische macht van de multinationals wordt geregeld treffend geïllustreerd. Zo wordt in *Vol 26 N°2* (maart/april 1996) geanalyseerd hoe de multinational Rio Tinto Zinc (RTZ), grootste mijnontginner ter wereld (van goud, borax, kolen, koper tot lood, zilver, tin, uranium en zink), haar tentakels gebruikt om politieke infrastructuur in haar belang om te bouwen en allianties aangaat met concurrenten, nationale regeringen en lokale machtsfiguren. RTZ was één van de hoofdpromotoren van GATT en slaagde er onder meer in het *United Nations Center on Transnational Corporations*, dat dreigde een gedragscode voor transnationale ondernemingen uit te dokteren, te kelderen via de interventie van de *Business Council for Sustainable Development* bij de UNCED. Meer algemeen wordt daarbij ingegaan op de problemen en valkuilen die de milieubeweging ondervindt in haar strijd tegen of omgang met multinationals, die vaak machtiger zijn dan nationale staten.

“Vaccinatie” tegen zwangerschap, de politiek van contraceptieven-onderzoek, het tweede hoofdartikel in hetzelfde nummer, stelt dan weer zeer fundamentele vragen bij contraceptieve methoden die het immuunsysteem gebruiken. Niet alleen blijken ze voor zover dit het individu aangaat niet echt betrouwbaar - er is o.a. het risico op permanente onvruchtbaarheid en andere nevenwerkingen - , ze scheppen ook een nooit voorheen gezien potentieel voor misbruik door politieke overheden als wapen in de ‘overbevolkingsstrijd’ tegen bepaalde groepen van de bevolking (zoals in Oost-Timor gebeurt met het implantaat Norplant). Immunocontraceptieven kunnen makkelijk op

massale schaal worden toegediend met of zonder medeweten of toestemming van de betrokken personen omdat ze zullen worden toegediend in de vorm van injecties, pillen of vloeistoffen om te drinken.

In *Vol. 26, N°1* (januari/februari 1996) staat onder meer een artikel over de geneesmiddelenpolitiek in Bangladesh, waarbij ingegaan wordt op de zeer bedenkelijke rol die transnationale farmaceutische bedrijven er spelen in het ondermijnen van de pogingen van de regering om de bevolking betaalbare kwaliteitsmedicijnen te bezorgen. Verder nog een item over de rol van USAID en andere ontwikkelingsorganisaties in het voorstellen van Egyptes armoede als een demografisch en geografisch probleem, terwijl ze verhullen dat de politieke en sociale ongelijkheden de werkelijke oorzaak vormen van Egyptes onmacht om de eigen bevolking te voeden. Bijzonder lezenswaardig is het artikel gewijd aan de Britse buitenlandse politiek sinds 1945, “The Ambiguities of Power”. Met de graduele ‘dekolonisatie’ van haar imperium heeft Groot-Brittannië een sleutelrol gespeeld in het vormen van een derde wereld die vooral haar eigen commerciële en politieke doeleinden moest dienen. Onlangs vrijgegeven officiële documenten brengen aan het licht dat een hoofdoel van opeenvolgende Britse regeringen steeds is geweest zich te verzekeren van ‘economische’ toegang tot en controle over de rijkdommen van de ex-kolonies maar ook van andere derdewereldlanden. Om dat te bereiken heeft Groot-Brittannië haar militaire, politieke en economische macht gebruikt om politieke elementen te ondersteunen in die landen die het meest westers gezind waren, zonder enige rekening te houden met wat dit impliceerde voor de mensenrechten, de democratie of het welzijn van de lokale bevolkingen. Hierbij wordt ingegaan op de Britse be-

moeienissen met de Maleisische opstandelingen in de jaren '50, waarbij ze gebruik maakten van ontbladeringstechnieken zoals later in de Vietnamoorlog; een strategie die zeer goed lukte: tegen 1971 waren 80 procent van de mijnbouw, 62 procent van de fabrieksindustrie en 58 procent van de bouwnijverheid in buitenlandse handen, voornamelijk Britse. Het ongehoorde cynisme waarmee werd samengewerkt met het apartheidsregime in Zuid-Afrika en de Britse steun aan de vernietiging van de ontwikkeling in Nicaragua door de Verenigde Staten wordt goed gedocumenteerd, en meer algemeen wordt de bedenkelijke rol die de Wereldbank bij de schuldenpiraal speelt aangeklaagd. "Het is geleden van bij de plundering van Zuid-Amerika door de conquistadores dat de wereld nog een financiële stroom heeft meegemaakt in de richting die we vandaag zien;" dixit: een voormalig 'executive director' bij de Wereldbank.

Dat 'The Ecologist' waarachtig begaan is met de ecologische bewegingen mag blijken uit *Vol.25, N°5* (september/oktober 1995). Vooral het artikel "Democracy for Hire: Public Relations and Environmental Movements", geeft een goed idee van waartegen de groene bewegingen moeten opboksen: smeercampagnes, processen, 'smerige trucks' en het scheppen van lobbygroepen zijn maar enkele van de tactieken die vandaag de dag worden gebruikt door public relations bedrijven om milieu-activisten in diskrediet te brengen en de milieubeweging in haar geheel te ondermijnen. 'The Ecologist' maakt zich ook grote zorgen over pogingen om bewegingen te 'verdelen en beheersen' door allerlei verleidings- en recuperatiemanoeuvres naar basis-milieuverenigingen toe. De industrie rechtvaardigt haar activiteiten als 'deel uitmakend van het democratisch proces' terwijl ze in werkelijkheid actief de democratie tegenwerkt.

Zo zouden we nog wel een tijdje kunnen doorgaan. 'The Ecologist' is niet voor niets een blad waarnaar door vele groenen in de hele wereld steeds weer met ongeduld wordt uitgekeken. Wie het nog niet kende, hopen we met deze veel te summiere voorstelling toch voldoende nieuwsgierig te hebben gemaakt.

Jan Matthieu